

det undrer mig i det Hele her at se det helt nye Standpunkt indtaget af det ærede Medlem til denne Sags Grundprincip, imod hvad jeg tidligere har iagttaget. At det ærede Medlem, naar han har staaet i Regjeringen som Justitsminister, ikke træder op mod sin Kollega eller maasse endogfaa støtter en saadan, naar han fremsætter Lovforslag om denne Sag paa et andet Grundlag end det, han tidligere har været med til at holde paa som Udvalgsmedlem, det forstaaer jeg meget godt, det gaar jeg ikke i Rette med noget Medlem for; jeg forstaaer meget godt, at det ærede Medlem i saa Henseende tager Hensyn til sin Kollegas Ansfer. At det ærede Medlem var virksom som Hovedmand hin Nat den 27de Marts 1871 for at fremme og fyldestgjøre Sagen paa et andet Grundlag, for-tænker jeg ham ikke i, jeg finder det ganske naturligt, at han med Liv og Sjæl stræbe den da-værende Kultusminister (Hall), selv om han tidligere havde været med til et andet Grundlag. Men jeg kan ikke negte, at jeg havde ikke ventet, at han nu, da Spørgsmaalet foreligger saaledes behandlet, stillede sig saa energisk imod Grund-laget for denne Behandling, da han, saavidt jeg skjønner, selv har været med til at danne det forberedende Grundlag netop for den Betragtning, som dette Lovforslag hviler paa. Dette ærede Medlem har som Udvalgsmedlem i Samlingen 1866—67 fremsat en Betragtning, som jeg skal bede ærede Medlemmer om at læse. Den findes i Tillæg B. for den nævnte Session, Sp. 1333 ff. Man vil der se en Udsvilling af, hvorledes baade fast Pengeløn og Midlernes Indflyden i Stats-kassen er noget fuldt Berettiget. Jeg skal ind-rømme, at det ærede Medlem da forlangte ca. 14—15 Lønder Land boniteret Jord, svarende altsaa til henimod 3 Lønder Hartkorn til Præste-gaarden, og jeg skal ogsaa indrømme, at der dengang, saavidt jeg erindrer, ikke var Tale om Offerets Aflysning uden videre. Men ellers vare de Lønningsfakter, som det ærede Medlem i For-ening med det ærede Medlem for Kjøbenhavns 2den Valgkreds (Brig) og det nuværende ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad) opstillede, følgende: 133 Embeder paa en Lønning af 1,600 Rd. — altsaa vore 3,200 Kr. —, 526 Embeder med 1,200 Rd. — saaledes som ogsaa vi foreslaa —, og 341 Embeder paa 800 Rd. — det Samme foreslaa ogsaa vi nu —, samt personlige Tillæg, der, saavidt jeg skjønner, vare ikke saa lidt mindre end de, vi foreslaa. Der er altsaa kun nogen Jord og Offeret imellem os — Spørgsmaalet om Lønningernes Størrelse drager jeg ikke med ind her; det kommer ikke Grundprinciperne ved — og jeg siger da, at, ved at gennemlæse hele dette Omnes Historie, har jeg troet at kunne trøste mig til at mene, at, ogsaa ifølge en almindelig politisk Betragtning, vilde jeg ikke have kunnet vente at finde det ærede

Medlem som en principiel Modstander af det Grundlag, hvorpaa Forslaget er bygget, ligesom jeg ogsaa troede at kunne være overbevist om, at, naar det ikke netop havde været politiske Betragtninger, som havde ligget til Grund, var man ikke rykket frem fra den anden Side mod Forslaget. Nu rykker man imidlertid fra to Sider frem — saaledes ser det idetmindste ud —, for at der ikke skal komme en frugtbar Forhandling ud af denne Sag. Paa anden Maade kan jeg idetmindste ikke forklare, at det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds i den Grad har villet træde sine egne Principer om en Præste-lønningslov ned, som han har gjort under denne Forhandling. Vi ville faae at se, hvorvidt det ærede Medlem fra Viborg med sine Nærmeste, og det ærede Medlem fra Sorø med sine Nærmeste: det ærede Medlem fra Nykjøbing (Clausen), det ærede Medlem fra Aarhus Amts 3die Valgkreds (Hummeluh) og det ærede Medlem fra Børninge (S. Holm) ville være istand til at forhindre, at dette Folkething faar bestemt, hvorvidt det er muligt med den nuværende Minister eller Regjeringen overhovedet og Landstinget at fremme dette Lovforslag saaledes, at vi kunne være bekendte til alle Sider at stemme derfor og faae denne Sag, ikke blot for Politikens Skyld, men først og fremmest for Præsternes og deres Sjernings Skyld, bragt ud af Verden. Men jeg gentager overfor denne Sag, hvad jeg ogsaa har gjort gjældende med Hensyn til andre Sager, at min Opfattelse af vort Arbejde her er den, at det Parti er stærkest, der samtidig med Hævdelsen af sine Grundsatninger er istand til at vise en sand Smødekønnen indenfor de rette Grændser. Der-som det bliver Høire, der viser dette, vil det seire, naar Venstre ved at kile nye Forslag og Extra-vagancer ind i sin tidligere Stilling tilintetgjør Resultatet af Rigsdagsarbejdet, og Venstre vil da ligge under og fortjener da at ligge under. Men, hvis det Omvendte er Tilfældet, og vi virkelig under Sagtagelse af Sagerne Stilling kunne vise Forslag frem, der ere os og Landet værdige, uden at vi kræve urimelig Smødekønnen fra anden Side, og de Andre saa skyde Sagerne fra sig, er det os, som blive de Stærkeste. De, som kun finde paa nye Standpunkter børte fra dem selv, for ikke at faae Noget tilendebragt, grave en Grav for sig selv. Det er min Opfattelse af den nuværende politiske Stilling.

Da Ingen yderligere ønskede at udtale sig, var Forhandlingen sluttet.

Lovforslagets Overgang til 2den Behandling

vedtoges enstemmig med 60 St.